

Sygn. akt VI Gz 211/17

POSTANOWIENIE

Dnia 30 października 2017 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu Wydział VI Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący SSO Małgorzata Bartczak – Sobierajska

po rozpoznaniu w dniu 30 października 2017 r. w Toruniu

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) sp. z o.o. w T.

przeciwko BIURO (...) sp.j. w S.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 25 sierpnia 2017r., sygn. akt V GC 86/15

postanawia

oddalić zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego o zwolnienie od kosztów sądowych uznając, że pozwany nie przedstawił żadnych dowodów w celu wykazania, że nie ma dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych. Zdaniem Sądu Rejonowego postanowienie komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z uwagi na bezskuteczność egzekucji, nie jest wystarczającym argumentem przemawiającym za zwolnieniem od kosztów sądowych. Z przedstawionego postanowienia nie wynika z jakiego składnika majątkowego była prowadzona egzekucja. W ocenie Sądu I instancji pozwany działa w obrocie gospodarczym, zatem fakt braku dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych powinien wykazać przedkładając zeznania podatkowe, bilans zysków i strat, dane z rachunków bankowych, a przedstawił jedynie postanowienie o umorzeniu egzekucji.

Pozwany zaskarżył powyższe postanowienie w całości, wnosząc o jego uchylenie. W zażaleniu pozwany zarzucił naruszenie art. 130 § 1 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w sytuacji gdy pozwany, nie dołączając do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych dokumentów, powinien zostać wezwany do usunięcia braków formalnych tego wniosku.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest bezzasadne.

Sąd Odwoławczy podziela ustalenia Sądu pierwszej instancji dotyczące sytuacji majątkowej pozwanego. Wbrew zarzutom skarżącego, Sąd Rejonowy wezwał go do wykazania stosowną dokumentacją braku dostatecznych środków na uiszczenie kosztów sądowych (k. 54-55). W odpowiedzi na to zarządzenie pozwany przedłożył jedynie postanowienie komornika sądowego o umorzeniu postępowania egzekucyjnego oraz pismo w przedmiocie wysłuchania wierzyciela i dłużnika przed umorzeniem postępowania.

Z utrwalonego w orzecznictwie i doktrynie rozumienia art. 103 k.s.c.u. wynika, iż osoba prawna ubiegająca się o zwolnienie od kosztów sądowych jest zobligowana nie tylko przytoczyć fakty, mające przemawiać za uwzględnieniem wniosku, ale również spoczywa na niej ciężar wykazania tych faktów. Prezentowane w tym zakresie środki dowodowe powinny być dostosowane do konkretnej osoby prawnej, przedstawiać jej sytuację z należytą starannością, z zachowaniem zasady lojalnej współpracy z sądem i umożliwiać kompleksową i rzetelną ocenę sytuacji majątkowej takiego podmiotu (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2017 r. V CZ 84/16).

Prawidłowo Sąd Rejonowy przyjął, iż wniosek złożony przez skarżącego tych wymogów nie spełniał, skoro sprowadzał się do twierdzeń o trudnej sytuacji majątkowej, nie popartych dokumentacją finansową, która pozwalałaby na kompleksową i rzetelną ocenę sytuacji finansowej spółki jawnej. Do wniosku nie dołączono żadnych dokumentów źródłowych obrazujących aktualną sytuację pozwanego w postaci np. bilansu rocznego, sprawozdań finansowych, wykazów majątku złożonych na potrzeby postępowań egzekucyjnych, wyciągów z kont bankowych, raportów kasowych, deklaracji podatkowych, umów kredytowych, dokumentów dotyczących obciążeń nieruchomości hipoteką – z pisma komornika z dnia 16 listopada 2016 r. wynika, że skarżący był stroną czynności prawnej ustanawiającej hipotekę. Pozwany nie przedstawił żadnych dokumentów dotyczących nieruchomości. Mimo trafnego podkreślenia przez Sąd I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia, iż obowiązkiem pozwanego było przedstawienie dokumentacji pozwalającej na weryfikację wniosku i umożliwienie Sądowi oceny jego sytuacji finansowej, skarżący powielił w zażaleniu dotychczasową argumentację, nie przedstawiając w postępowaniu zażaleniowym żadnych dodatkowych dokumentów. Chybiony jest zarzut naruszenia art. 130 § 1 k.p.c. Brak dokumentów dotyczących sytuacji finansowej strony ubiegającej się o zwolnienie od kosztów sądowych, nie jest brakiem formalnym wniosku.

Orzecznictwo sądowe przyjmuje, że przedsiębiorca w procedurze planowania wydatków związanych z prowadzoną działalnością winien zagwarantować sobie środki służące nie tylko czynnemu dochodzeniu roszczeń, ale również obronie przeciwko ewentualnym żądaniom do niego kierowanym, a strona, która realizuje swoje zobowiązania w ten sposób, że wyzbywa się zdolności do zapłaty kosztów sądowych, preferencyjnie traktując inne zobowiązania, nie może skutecznie zarzucać, że odmowa zwolnienia od kosztów narusza jej prawa do sądu.

Instytucja zwolnienia od kosztów sądowych, stanowiąca pomoc państwa dla podmiotów, które ze względu na trudną sytuację materialną nie mogą ponieść tych kosztów ma charakter wyjątkowy. Dlatego przejściowe trudności materialne związane z prowadzoną działalnością gospodarczą, co do zasady, nie stanowią podstawy do zwolnienia od kosztów sądowych. Posiadanie środków finansowych zapewniających dostęp do sądu stanowi element działalności gospodarczej, a co za tym idzie, związane z tym koszty sądowe przedsiębiorca powinien uwzględnić w racjonalnym planowaniu wydatków związanych z tą działalnością, traktując je równoważnie z innymi obowiązkami finansowymi (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2017 r., I CZ 49/17).

W rezultacie zażalenie jako bezzasadne podlegało oddaleniu (art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.).

(...)

Z.

1. (...),

2. (...),

3. (...)

T. 30.10.2017 r.